

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/48/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6416205467
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6416205467.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanej: K. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom mesto O. V., v konaní o zaplatenie 696,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 22C/238/2016 - 43 zo dňa 08. septembra 2017 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 696,- Eur spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 14. 04. 2011 do zaplatenia, zamietol (prvý výrok) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (druhý výrok).

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca uzatvoril so žalovanou zmluvu o úvere dňa 30. 04. 2010, ktorá spadá pod režim spotrebiteľského práva, t.j. ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kedy zároveň súd je povinný v zmysle ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa prihliadnuť na prípadné premlčanie v konaní uplatneného nároku ex offo, teda aj bez vznesenia námietky premlčania zo strany žalovaného spotrebiteľa v zmysle § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka napriek tomu, že žalovaná spáchala trestný čin. Súd prvej inštancie zistil, že trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/126/2011 zo dňa 16. 08. 2011, právoplatným dňa 07. 10. 2011, bola žalovaná uznaná vinnou zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa ust. § 222 ods. 1 Trestného zákona práve v súvislosti s vyššie uvedenou úverovou zmluvou, ktorú uzavrela so žalobcom (veriteľom). Postavenie žalovanej ako spotrebiteľky súd prvej inštancie vyvodil z toho, že aj keď žalovaná v zmluve o úvere prehlásila, že predmetný úver si berie za účelom výkonu zamestnania, súdu je vo všeobecnosti z jeho úradnej činnosti známe, že žalobca pri uzatváraní zmlúv o úvere využíval prehlásenie spotrebiteľov o tom, že predmetný úver im je poskytovaný za účelom výkonu zamestnania, povolania, resp. podnikania, aby tak vylúčil aplikáciu zákonov na ochranu spotrebiteľa. Súd prvej inštancie mal za to, že nespotebiteľský charakter zmluvy nebol v konaní preukázaný a v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Uzatvorená zmluva je formulárová, predtlačená a žalovaná nemohla ovplyvniť jej obsah.

3. Súd prvej inštancie sa prednostne zaoberal otázkou premlčania nároku, hoci samotná žalovaná námietku premlčania v konaní nevzniesla, aplikujúc ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z.

4. Pri posudzovaní žalobou uplatňovaného nároku ako nároku na náhradu škody súd prvej inštancie skúmal premlčanie nároku podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru súdu prvej inštancie dvojročná subjektívna premlčacia doba plynúca v rámci desaťročnej objektívnej premlčacej

doby začala žalobcovi plynúť najneskôr právoplatnosťou trestného rozkazu, kedy sa najneskôr dozvedel o škode a kto za ňu zodpovedá, t.j. dňa 07. 10. 2011 a teda v čase podania žaloby dňa 17. 06. 2016 už uplynula, aj keby premlčacia doba počas trestného konania, t.j. od podania trestného oznámenia s uplatnením výšky škody do jeho právoplatného skončenia dňa 07. 10. 2011 spočívala.

5. Súd prvej inštancie mal ďalej za to, že aj keď žalovaná pri uzatváraní zmluvy o úvere konala podvodne a bola za tento trestný čin odsúdená, uzavretá zmluva o úvere je platná. Právnym dôsledkom právneho úkonu urobeného v omyle (§ 49a Občianskeho zákonníka) je len jeho relatívna neplatnosť (§ 40a Občianskeho zákonníka). Relatívne neplatný právny úkon vyvoláva všetky účinky ako platný právny úkon, avšak tieto účinky pôsobia len do okamihu dovolania sa jeho relatívnej neplatnosti. Je nesporné, že žalobca sa relatívnej neplatnosti uzavretej zmluvy v premlčacej dobe nedovolal, a ani takúto skutočnosť netvrdil. Pri posudzovaní nároku na zaplatenie z titulu plnenia zo zmluvy podľa § 101 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie rovnako dospel k záveru, že nárok žalobcu je premlčaný vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že úver bol žalovanej poskytnutý dňa 12. 04. 2007. Splatnosť úveru bola dohodnutá v dvanástich mesačných splátkach počnúc 06. 06. 2010. Z uvedeného je podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že posledná splátka mala byť splatná najneskôr 06. 06. 2011 a k jej premlčaniu došlo najneskôr dňa 06. 06. 2014. Žaloba bola podaná na súd dňa 17. 06. 2016, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Podporne bol súd prvej inštancie názoru, že aj keby premlčacia doba spočívala počas trestného konania, je zrejmé, že aj tak je nárok na plnenie zo zmluvy premlčaný, nakoľko k podaniu žaloby došlo viac ako 4 roky po právoplatnom skončení trestného konania.

6. Súd prvej inštancie mal teda za to, že žalobou uplatnený nárok na zaplatenie peňažnej sumy, či už z titulu náhrady škody alebo z titulu zmluvného plnenia je premlčaný, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

7. Na záver súd prvej inštancie uviedol, že z predložených listinných dôkazov navyše nemá za preukázané, že žalobcovi vznikla trestným činom škoda v uplatňovanej výške, t.j. 696,- Eur vzhľadom na spotrebiteľský vzťah žalobcu a žalovanej a absenciu viacerých obligatórnych náležitostí úverovej zmluvy, s čím je spojená sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti tohto úveru.

8. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C. s. p. vzhľadom na plný úspech žalovanej v konaní.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a písm. h) C. s. p. s tvrdením, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Podľa žalobcu žalovaná nemala postavenie spotrebiteľa, nakoľko zmluvu uzavrela so žalobcom podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, jedná sa o absolútny obchod a navyše v zmluve osobitne vyhlásila, že úver sa jej poskytuje na výkon zamestnania. Na daný právny vzťah preto podľa neho nemožno aplikovať zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože podľa tohto zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zmluva je dôkazom o tejto skutočnosti. Je preto bezpredmetné skúmať, či zmluva obsahuje obligatórne náležitosti podľa zákona č. 258/2001 Z.z. Od žalobcu, ktorý uzatvára množstvo zmlúv o úvere nemožno spravodlivo požadovať, aby preveroval, na aký účel klient úver skutočne použil. Navyše je právne irelevantné, na aký účel žalovaná úver skutočne použila, dôležité je len to, na aký účel bol úver poskytnutý. Dôkazné bremeno o poskytnutí úveru na iný účel ako uvedený v zmluve zaťažuje toho, kto to tvrdí, t.j. žalovanú.

11. Žalobca tiež poukázal na to, že je potrebné pri výklade pojmu spotrebiteľ chrániť dobrú vieru dodávateľa (žalobcu). Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto dovoliavať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (poukázal na rozhodnutie ESD C-464/01 vo veci Johann Gruber vs. Bay Wa AG). Obdobne ak spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom (alebo v

tomto smere uvedie dodávateľa do omylu), je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva (poukázal na rozhodnutie Bundesgerichtshof, SRN, 22. 12. 2004, VIII ZR 91/04).

12. Žalobca ďalej súdu prvej inštancie okrem toho, že podľa neho žalobca nemal v zmysle zmluvy o úvere postaviť spotrebiteľa, vyčítal, že nároku uplatneného žalobou sa domáha titulom náhrady škody, nakoľko s týmto nárokom bol odkázaný právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom na občianske súdne konanie. Mal za to, že nárok na náhradu škody nie je premlčaný s poukazom na ustanovenia § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

13. Navyše podľa žalobcu súd prvej inštancie nemohol skúmať premlčanie bez námietky dlžníka, pretože nárok na náhradu škody nie je nárokom zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa ukladá súdu povinnosť prihliadať na premlčanie ex offio len v prípadoch, keď sa rozhoduje o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy.

14. Napokon mal žalobca za to, že mu v rámci náhrady škody patrí aj nárok na ušlý zisk spočívajúci v odplate dojednej v zmluve o úvere, nakoľko ak by žalovaná nespáchala trestný čin a neuviedla žalobcu do omylu v otázke splnenia úverových podmienok, nedošlo by k uzavretiu zmluvy, ani k poskytnutiu úveru a vzniku škody v majetkovej sfére žalobcu. Peňažné prostriedky, ktoré poskytol žalovanej by vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mohol poskytnúť inému subjektu (klientovi), ktorý by svoje záväzky plnil riadne a včas, t.j. žalobca mohol odôvodnene dosiahnuť zisk.

15. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu doručenému jej v zmysle § 111 ods. 3 C. s. p. nevyjadрила.

17. Krajský súd, ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu odvolania podľa § 379 C. s. p., z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C. s. p. a mimo neho v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok podľa § 380 ods. 2 C. s. p., ktoré v konaní nezistil, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k názoru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov:

18. V prvom rade odvolací súd uvádza, že vzhľadom na odôvodnenie odvolania žalobcu konkrétnymi okolnosťami odvolací súd nevzhladol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a d) C. s. p. Žalobca v odvolaní nijako nevymedzil, akým nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ani v čom spočíva iná vada, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobca tým, že v lehote na podanie odvolania neuviedol, ku akým nesprávnym skutkovým zisteniam súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel, vlastne neuviedol tento odvolací dôvod. Rovnaký názor zastávajú aj autori Veľkého komentára k Civilnému sporovému poriadku: „Odvolanie musí byť niektorou (prípadne viacerými) z uvedených väd odôvodnené (§ 363), čo znamená, že nestačí formálne citovať v zákone uvedený dôvod, ale je potrebné ho identifikovať, t.j. v akom konkrétnom pochybení (vade, skutočnosti) odvolateľ vidí naplnenie odvolacieho dôvodu.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, strana 1237).

19. Odvolací súd sa následne zaoberal otázkou, či postupoval súd prvej inštancie správne, keď prihliadal na premlčanie nároku aj bez námietky. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že v konaní sa žalobca žalobou podanou dňa 17. 06. 2016 domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 696,- Eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej prečinom úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona spáchaným žalovaným. Trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 2T/126/2011 zo dňa 16. 08. 2011, právoplatným dňa 07. 10. 2011, bola žalovaná uznaná vinnou z uvedeného prečinu

v súvislosti s úverovou zmluvou, ktorú uzavrela so žalobcom (veriteľom) dňa 30. 04. 2010. V danom prípade je teda predmetom konania nárok žalobcu na náhradu škody (to treba zdôrazniť) a nie nárok zo samotnej zmluvy o úvere ako takej. Súd je v civilnom sporovom konaní totiž viazaný žalobou nielen v rozsahu jej petitu, t.j. v tomto prípade zaplataenia akej sumy sa žalobca domáha od žalovanej, ale aj v rozsahu, na akom skutkovom základe sa jej domáha. Vyplýva to z ustanovenia § 216 C. s. p. v spojení s § 140 ods. 2 C. s. p., kde súd je viazaným žalobným návrhom a za zmenu žaloby sa považuje aj podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Súd síce nie je viazaný právnym posúdením veci žalobcom, vec však právne posudzuje na základe rozhodujúcich skutočností opísaných žalobcom v žalobe. Súdu teda neprináleží zasahovať do dispozíčného oprávnenia žalobcu, na akom skutkovom základe si uplatňuje nárok uvedený v žalobe.

20. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vychádzal aj z opisu rozhodujúcich skutočností žalobcom, ktoré zakladajú nárok na náhradu škody. V takom prípade, však žalovaný nemá postavenie spotrebiteľa, ktoré prichádza do úvahy len pri zmluvnom záväzku, nie mimozmluvnom. V danom prípade teda súd prvej inštancie nemal oprávnenie ani povinnosť aplikovať ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného od 01.05.2014, podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Teda na ustanovenie, ktoré upravuje postup súdu pri rozhodovaní o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv a súdu ukladá povinnosť ex offio prihliadať na premlčanie aj bez námietky strany sporu.

21. Podporne odvolací súd uvádza, že ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. ukladajúce povinnosť súdu prihliadať na premlčanie pri nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv bolo nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 11/2016 - 60 zo dňa 07. 02. 2018 vyhlásené ako nesúladne s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Uvedený nález bol vyhlásený v Zbierke zákonov SR pod č. 271/2018 Z.z. dňa 27. 09. 2018, čím ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. stratilo v zmysle čl. 125 ods. 3 Ústavy SR účinnosť. Podľa § 193 veta prvá C. s. p. súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. V zmysle citovaného ustanovenia je súd viazaný rozhodnutím ústavného súdu o nesúlade právneho predpisu s ústavou a to nielen vo veci, v ktorej bol tento nesúlad vyslovený v súvislosti s jeho postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (od 01. 07. 2016 podľa § 162 ods. 1 písm. b) C. s. p.), ale v každej veci, v ktorej majú byť posudzované nároky vzniknuté za účinnosti ústavne nesúladných právnych predpisov. V zmysle § 41 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“) je totiž nález o nesúlade právnych predpisov s ústavou všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov. Keďže hmotnoprávne účinky nálezu ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov s ústavou platia ex tunc, t. j. od začiatku (porovnaj zjednocujúce stanovisko ÚS SR - uznesenie sp. zn. Plz. ÚS 1/06 z 11. októbra 2006), na toto ustanovenie sa hľadí, akoby nikdy nebolo súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky.

22. Keďže v danom prípade jednoznačne absentuje vznesenie námietky premlčania dlžníkom podľa § 100 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka (na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka), súd prvej inštancie nebol oprávnený premlčaním nároku sa vôbec zaoberať, a teda ani prípadne skúmať, či je premlčaný nárok na náhradu škody podľa § 106 Občianskeho zákonníka alebo nárok na plnenie zo zmluvy podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Ak tak urobil, vec nesprávne právne posúdil.

23. Pre úplnosť odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že odkaz žalobcu v odvolaní na § 110 Občianskeho zákonníka je nenáležitý, pretože nárok na náhradu škody ohľadne jeho výšky bude prípadne judikovaný až rozhodnutím súdu v civilnom konaní, ktorý je viazaný predpokladmi zodpovednosti za škodu zistenými trestným súdom. Trestný súd totiž v predmetnom trestnom rozkaze nejudikoval nárok na náhradu škody, iba s ním odkázal žalobcu na občianskoprávne konanie. Ak by škodu judikoval, jednalo by sa o prekážku právoplatne rozhodnutej veci, ktorá by bránila súdu vec prejednať v civilnom konaní.

24. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) C. s. p., nakoľko súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy v smere zisťovania predpokladov vzniku nároku na náhradu škody a jeho výšky a vzhľadom na rozsah dokazovania nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom a v zmysle § 391 ods. 1 C. s. p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. V súlade s § 391 ods. 3 C. s. p. odvolací súd uvádza, že iba v prípade, že žalovaná vznesie po doručení rozhodnutia odvolacieho súdu právne účinným spôsobom námietku premlčania nároku žalobcu na náhradu škody, súd prvej inštancie riadiac sa princípom hospodárnosti konania najprv posúdi dôvodnosť tejto námietky podľa § 106 Občianskeho zákonníka a len v prípade, že vyhodnotí námietku premlčania ako nedôvodnú, alebo žalovaná námietku premlčania nevznesie, pristúpi súd prvej inštancie k dokazovaniu, t. j. bude úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní vykonať aj dokazovanie v smere zisťovania predpokladov vzniku nároku na náhradu škody (pri viazanosti závermi trestného súdu) a najmä výšky tohto nároku z hľadiska ustálenia výšky skutočnej škody a ušlého zisku. Žalobca totiž nárok na ušlý zisk odvodzuje z toho, že ak by žalovaná neuviedla žalobcu do omylu a nevytlákala od neho istinu úveru, v zmysle zmluvy o úvere by mal nárok aj na ušlý zisk spočívajúci v odplate. Odplatu tvoria pri zmluvách o úvere úroky a rôzne poplatky. V tejto súvislosti bude úlohou súdu prvej inštancie preskúmať zmluvu o úvere z pohľadu, či by v prípade nespáchania trestného činu mal žalobca ako veriteľ skutočne nárok aj na odplatu. Len z tohto pohľadu je právne významné pre posúdenie nároku na ušlý zisk, či by sa na zmluvu vzťahovala aplikácia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, keď právne posúdil zmluvný vzťah medzi žalobcom (veriteľom) a žalovanou (dlžníčkou) tak, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z.z. a úver je bezúročný a bez poplatkov sú predčasné. Zo zmluvy o úvere ako listinného dôkazu to nevyplýva. Na tom nič nemení, že je formulárová, predtlačená, pretože veriteľ môže mať predtlače zmlúv aj vo vzťahu k nespotebiteľským úverom. Aj keď sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, automaticky to neznamená, že sa na ňu vzťahuje aj zákon o spotrebiteľských úveroch. Ani skutočnosť, že žalobca vo vzťahu k iným klientom používal nekalé praktiky a označoval v snahe vylúčiť aplikáciu zákona o spotrebiteľských úveroch v zmluvách vyhlásenia, že úver je poskytnutý na výkon zamestnania, povolania, či podnikania, nesvedčí bez ďalšieho o tom, že tomu tak bolo aj v tomto prípade. Bude preto úlohou súdu prvej inštancie zisťovať prostredníctvom lustrácií v Sociálnej poisťovni a pod., či žalovaná bola vôbec v čase uzavretia zmluvy o úvere zamestnaná, aký druh zamestnávania vykonávala, a či bolo potrebné na výkon daného zamestnania brať úver. Ak totiž vzhľadom na druh zamestnania pracovné prostriedky zabezpečuje zamestnávateľ, je nelogické, aby na výkon zamestnania bral zamestnanec úver. Bude preto prípadne potrebné v tomto duchu vykonať dopyt aj na prípadného zamestnávateľa žalovanej.

26. Ak bude v konaní napr. preukázané, že žalovaná v čase uzavretia zmluvy o úvere nebola zamestnaná, nemohol byť žalobca pri zachovaní odbornej starostlivosti pri poskytovaní úveru v dobrej viere, že sa na danú zmluvu nevzťahuje zákon č. 258/2001 Z.z. Pod konanie s odbornou starostlivosťou patrí aj zisťovanie pomerov klienta za účelom posúdenia jeho schopnosti splácať úver. Veriteľ je povinný konať s odbornou starostlivosťou pri uzatváraní zmlúv o úvere bez ohľadu na ich počet.

27. Len v prípade vyvrátenia pravdivosti vyhlásenia uvedeného v zmluve o úvere o poskytnutí úveru na účel výkonu zamestnania žalovanej relevantným protidôkazom, t.j. až po ustálení charakteru zmluvy o úvere ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá podlieha režimu vtedy účinného zákona č. 258/2001 Z.z. bude úlohou súdu prvej inštancie preskúmaním obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zistiť, či sú v nej uvedené všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, potrebné na to, aby mal žalobca nárok na úroky a poplatky, t.j. odplatu, ktorú požaduje v rámci náhrady škody ako ušlý zisk.

28. Odvolací súd taktiež uvádza, že samotný dátum zosplatnenia úveru nie je postačujúci pre ustálenie dátumu, od ktorého má žalobca nárok na náhradu škody. Je potrebné, aby žalobca doplnil skutkové tvrdenia a navrhol dôkazy o tom, či vyzval žalovanú na náhradu škody a určil lehotu na plnenie, resp. ak nevyzval, kedy sa žalovaná o uplatnení nároku na náhradu škody dozvedela v trestnom konaní prostredníctvom orgánu činného v trestnom konaní, pretože ak nie je stanovená iná lehota na plnenie,

platí, že dlžník je povinný plniť aj mimozmluvný záväzok na náhradu škody prvého dňa potom, čo bol na to vyzvaný (§ 563 Občianskeho zákonníka). Až nasledujúci deň je dlžník v omeškaní s plnením. Žalobca totiž nemôže na jednej strane požadovať hlavný nárok v konaní titulom náhrady škody a na druhej strane žiadať od neho odvodený nárok na úrok z omeškania na základe zosplatnenia dlhu zo zmluvy o úvere. To by mohol urobiť, len ak by si aj hlavný nárok uplatňoval zo zmluvy o úvere.

29. V súlade s § 391 ods. 3 C. s. p. odvolací súd uvádza, že bude preto úlohou súdu prvej inštancie vyzvať žalobcu na opravu (doplnenie) rozhodujúcich skutočností (skutkových tvrdení) ohľadne požadovaného úroku z omeškania z nároku na náhradu škody a na predloženie dôkazov na ich preukázanie a následne v ďalšom konaní doplniť dokazovanie aj v naznačenom smere.

30. Vzhľadom na potrebu opravy (doplnenia) rozhodujúcich skutočností žalobcom a rozsah dokazovania vo vyššie naznačenom smere nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, a preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. c) C. s. p. rozhodnutie súdu prvej zrušil a v zmysle § 391 ods. 1 C. s. p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. Nakoľko od pomeru úspechu strán sporu vo veci samej je závislý výrok o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 379 písm. a) C. s. p. zrušil aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

32. O trovách konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 396 ods. 3 C. s. p. v novom rozhodnutí.

33. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky

minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).